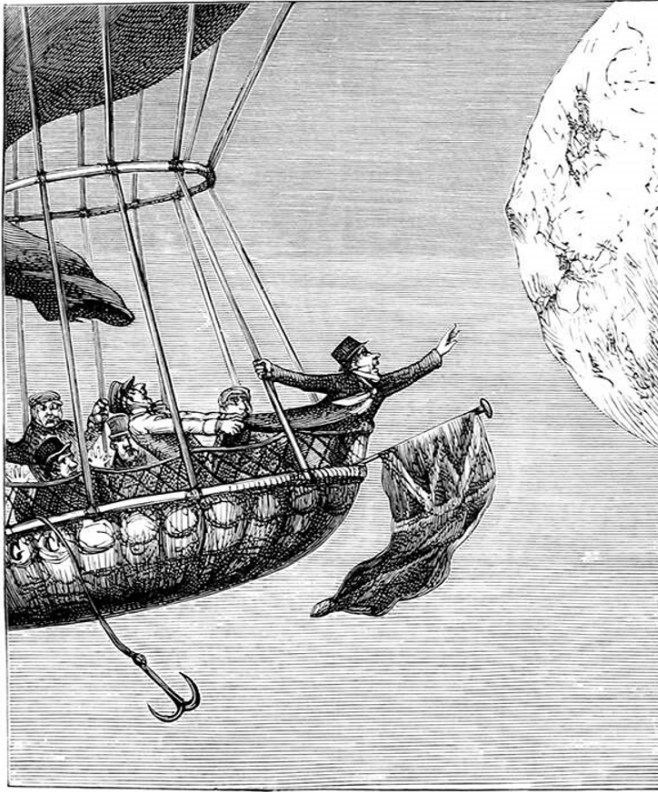

ANA HATLARIYLA İNGİLİZ EDEBİYATI:
**ANGLO-SAKSON DÖNEMİNDEN
ÇAĞDAŞ İNGİLİZ EDEBİYATINA**

Editör

Prof. Dr. Sıla ŞENLEN GÜVENÇ

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Kapak Görsel: George Cruikshank. "The Monster Balloon". Yaz. Thomas Ingoldsby. Ingoldsby Legends or Mirth and Marvels. Londra: Richard Bentley, 1865.; Bölüm 7. Theatre Uncut Amblemi.

ISBN

978-625-399-567-6

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı:
Anglo-Sakson Döneminden
Çağdaş İngiliz Edebiyatına

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Editör

Sıla ŞENLEN GÜVENÇ
ORCID ID: 0000-0002-4707-6024

Bisac Code

LCO009000

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

DOI

10.37609/akya.2971

Kütüphane Kimlik Kartı

Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı: Anglo-Sakson Döneminden
Çağdaş İngiliz Edebiyatına / editör : Sıla Şenlen Güvenç.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.

470 s. : resim. ; 160x235 mm.

Kaynakça ve İndeks var.

ISBN 9786253995676

1. Edebiyat--İngiliz Edebiyatı.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı: Anglo-Sakson Döneminden Çağdaş İngiliz Edebiyatına, Türkiye'nin dört bir yanında, farklı illerde ve üniversitelerde İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümlerinde okuyan öğrencilerimiz için yazılmıştır. Amacımız sizlere Anglo-Sakson Dönemi'nden başlayıp, yirmi ve yirmi birinci yüzyılı da dahil eden, İngiliz edebiyatı üzerine güncel bir Türkçe kaynak sağlamaktır.

Bu çalışmaya katkıda bulunan yirmiden fazla öğretim üyesi de, benzer bir şekilde, Türkiye'nin on dokuz farklı üniversitesinde görev yapmaktadır: Sıla Şenlen Güvenç, Funda Hay Kılıç ve Gökhan Albayrak (Ankara Üniversitesi), Nazlı Gündüz ve Yiğit Sümbül (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi), Gülay Gülpınar Özorun (Atlas Üniversitesi), Özlem Aydın Öztürk (Bülent Ecevit Üniversitesi), Mustafa Kırca (Çankaya Üniversitesi), Esra Ünlü Çimen (Çankırı Karatekin Üniversitesi), Evrim Doğan Adanur (Fenerbahçe Üniversitesi), Zekiye Antakyalıoğlu (Gaziantep Üniversitesi), Huriye Reis (Hacettepe Üniversitesi), Nurten Çelik (İnönü Üniversitesi), M. Sibel Dinçel (Kapadokya Üniversitesi), Seçil Varal (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi), Ayşegül Demir (Munzur Üniversitesi), Serdar Altaç (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi), Rıza Çimen (ODTÜ), Tuğba Şimşek (Sosyal Bilimler Üniversitesi), Taner Can (TED Üniversitesi), Candan Kızılgöl Özdemir (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi) ve Memet Metin Barlık (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi). Adı geçen öğretim üyelerinin değerli katkılarıyla hazırlanan bu çalışmada, yazarların ele aldıkları konuyla ilgili yaklaşımları ve farklı üslupları muhafaza edilmiştir. Bu anlamda, yapısal açıdan birbirine paralel olan bölümler, anlatım ve aktarım bakımından farklılık göstermektedir. Bu suretle, söz konusu çalışma, yirmi birinci yüzyılda, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında çalışan öğretim üyelerinin çeşitliliğini ve 'çok sesliliğini' de yansıtmaktadır.

Cumhuriyetimizin 100. yılını kutladığımız bu yıl, bize İngiliz Dili ve Edebiyatı alanının geçmişini ve bugünkü konumunu da değerlendirme fırsatı sunmaktadır. Atatürk'ün 1932-1933 yıllarında gerçekleştirdiği 'Üniversite Reformu' ve Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni kurulduğu dönemde benimsenen kültürel politika doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti'nin İngiliz Dili ve Edebiyatı alanında ilk yüksek öğretim kurumu olan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi (1935), İngiliz Dili ve Edebiyatı Kürsüsü, seksen yedi sene önce, 1936 yılında eğitime başlamıştır. Onu, "1930'ların sonlarında kurulan" İstanbul Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Kürsüsü (İ.Ü, Bölüm Tanıtım) takip etmiştir. Kurulan ilk iki kürsüde görev yapan Saffet Korkut, İrfan Şahinbaş, Orhan Burian, Halide Edip Adıvar ve Ahmet Vahit Turhan gibi değerli öğretim üyeleri, özellikle 1940'larda alanlarıyla ilgili birçok çeviri, ders kitabı ve telif eser yayınlamışlardır. Bunlardan bazıları şu şekildedir: Saffet Korkut'un İrlanda Milli Tiyatrosunu Kuranlar ve Dramlarından *Nümuneler* (1943) ve *Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı* (1944?), Halide Edip Adıvar'ın *İngiliz Edebiyat Tarihi: Başlangıçtan Elizabet Devrine Kadar* (1940), *İngiliz Edebiyat Tarihi: Elisabeth Devri ve Shakespeare* (1943) ve *İngiliz Edebiyat Tarihi: XVII inci Asır ve Milton* (1949) adlı üç ciltlik çalışması, İrfan Şahinbaş'ın İngiliz Tiyatrosu Tarihi *Cilt I: Tiyatronun Gelişmesi (Başlangıçtan Shakespeare'e Kadar)* (1950), Ahmet Vahit Turhan'ın *İngiliz Edebiyatı'na Toplu Bir Bakış* (1952) ve Orhan Burian notlarından Vedat Günyol tarafından hazırlanan *Shakespeare* (1955). Yirminci yüzyılın ikinci yarısında da çeşitli eserler kaleme alınmaya devam edilse de, İngiliz edebiyatı tarihi veya genel ana hatları üzerine en popüler Türkçe kaynak şüphesiz Mina Urgan'ın *İngiliz Edebiyat Tarihi* (1986 beş cilt; 2011 tek cilt) adlı çalışmasıdır. Urgan'ın söz konusu eseri, İngiliz edebiyatını Anglo-Sakson döneminden on dokuzuncu yüzyıla kadar olan bölümünü incelemektedir. Günümüze bakıldığında ise, İngiliz edebiyatı alanında belli bir dönemi veya yazınsal türü inceleyen Türkçe çalışmalar olmasına rağmen, genelde yirminci ve yirmi birinci yüzyıl İngiliz edebiyatını da içeren özgün bir 'ana hatları' kitabı bulunmamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde görev yapmakta olan öğretim üyelerinin görüşü doğrultusunda, özellikle İngiliz Dili ve Edebiyatı programlarında okuyan öğrencilere yönelik, İngiliz edebiyatının farklı dönemlerine ve yazınsal türlerine odaklanan, Anglo-Sakson Dönemi'nden başlayıp, yirmi ve yirmi birinci yüzyılı da dahil eden, güncel bir Türkçe kaynak sunmaktır. Bu anlamda, söz konusu kaynak kitabın düzeyi, içeriği, bölümleri ve değinilen eserler, Türkiye'de yürütülen İngiliz Dili ve Edebiyatı lisans programları göz önünde bulundurularak, öğrencilerin bilgi ihtiyacına göre tasarlanmıştır. Bölümler, yazınsal türlerin ortaya çıktığı sıraya göre şiir, tiyatro ve roman ile düzyazı olarak düzenlenmiştir. Bölümler içinde kullanılan birincil kaynakların Türkçe çevirileri metin içinde, orijinal İngilizce metinleri ise dipnot olarak verilmiştir.

Ana Hatlarıyla İngiliz Edebiyatı: Anglo-Sakson Döneminden Çağdaş İngiliz Edebiyatına, Türkiye'nin farklı illerinde İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümlerinin kurulmasına katkıda bulunmuş, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde uzun yıllar şiir, roman, düzyazı, hiciv ve çeviri üzerine dersler vermiş, İngiliz Dili ve Edebiyatı alanına, araştırmalarıyla, çevirileriyle ve yetiştirdiği öğrencilerle büyük katkıda bulunan Prof. Dr. Ünal Aytür'e bir armağandır...

Sıla ŞENLEN GÜVENÇ

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1

Anglo-Sakson Dönemi (410-1066) ve Orta Çağ (1066-2485)..... 1

- 1.1. Anglo-Sakson Dönemi İngiliz Edebiyatı.....3
Funda HAY KILIÇ
- 1.2. Anglo-Norman Dönemi ve Sonrası: Orta Çağ İngiliz Edebiyatı... 15
Funda HAY KILIÇ

Bölüm 2

İngiliz Rönesans Dönemi (1550-1660)37

- 2.1. Rönesans Dönemi Şiiri.....39
Ayşegül DEMİR
- 2.2. Metafizik Şairler.....57
Memet Metin BARLIK
- 2.3. Rönesans Tiyatrosunda Dramatik Türler..... 71
Seçil VARAL
- 2.4. Shakespeare Tiyatrosu..... 89
Evrin DOĞAN ADANUR
- 2.5. Rönesans Dönemi Düzyazısı..... 113
M. Sibel DİNÇEL

Bölüm 3

Neo-Klasik Çağ (1660-1798).....133

- 3.1. Neo-Klasik Dönemi İngiliz Şiiri 135
Sıla ŞENLEN GÜVENÇ
- 3.2. Hiciv Tiyatro 153
Esra ÜNLÜ ÇİMEN
- 3.3. Restorasyon Dönemi Görgü Komedyası 161
Rıza ÇİMEN
- 3.4. İngiliz Edebiyatında Denemeler ve Popüler Dergiler..... 169
Nazlı GÜNDÜZ
- 3.5. Romanın Ortaya Çıkışı ve On Sekizinci Yüzyıl İngiliz
Romanı 191
Mustafa KIRCA

Bölüm 4

İngiliz Romantik Dönemi (1798-1837)215

- 4.1. İngiliz Romantik Şiiri..... 217
Yiğit SÜMBÜL
- 4.2. Romantik Dönemi Tiyatrosu 235
Tuğba ŞİMŞEK
- 4.3. Romantik Dönemde Bir Düzyazı Türü Olarak Deneme 251
Gökhan ALBAYRAK

Bölüm 5

Viktorya Dönemi (1837-1901).....265

- 5.1. Viktorya Dönemi İngiliz Toplumunu ve Şiiri..... 267
Özlem AYDIN ÖZTÜRK

- 5.2. Viktorya Dönemi İngiliz Tiyatrosu283
Nurten ÇELİK
- 5.3. Viktorya Dönemi İngiliz Romanı293
Taner CAN

Bölüm 6

Yirminci Yüzyıl307

- 6.1. Yirminci Yüzyıl İngiliz Şiiri.....309
Gülay GÜLPINAR-ÖZORAN
- 6.2. Yirminci Yüzyıl İngiliz Tiyatrosu333
Candan KIZILGÖL ÖZDEMİR
- 6.3. Yirminci Yüzyıl İngiliz Romanı359
İsmail Serdar ALTAÇ

Bölüm 7

Yüzyıl Dönümü ve Yirmi Birinci Yüzyıl385

- 7.1. Çağdaş İngiliz Şiiri387
Huriye REİS
- 7.2. Çağdaş Britanya Tiyatrosu (1990-)409
Sıla ŞENLEN GÜVENÇ
- 7.3. Çağdaş İngiliz Romanı435
Zekiye ANTAKYALIOĞLU

YAZARLAR

Öğr. Gör. Dr. Gökhan ALBAYRAK
Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya
Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı ABD.

Öğr. Gör. Rıza ÇİMEN
ODTÜ-Yabancı Diller Yüksekokulu

Doç. Dr. Evrim DOĞAN ADANUR
Fenerbahçe Üniversitesi, İngiliz Dili ve
Edebiyatı Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül DEMİR
Munzur Üniversitesi, İngiliz Dili ve
Edebiyatı Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Serdar ALTAÇ
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi,
Mütercim ve Tercümanlık Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi M. Sibel DİNÇEL
Kapadokya Üniversitesi, İngiliz Dili ve
Edebiyatı Bölümü

Prof. Dr. Zekiye ANTAKYALIOĞLU
Gaziantep Üniversitesi, İngiliz Dili ve
Edebiyatı Bölümü

**Dr. Öğr. Üyesi Gülay GÜLPINAR
ÖZORAN**
İstanbul Atlas Üniversitesi, İngiliz Dili ve
Edebiyatı Bölümü

Doç. Dr. Memet Metin BARLIK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İngiliz Dili
ve Edebiyatı ABD.

Doç. Dr. Nazli GÜNDÜZ
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
İngiliz Dili ve Edebiyatı ABD.

Doç. Dr. Taner CAN
TED Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı
Bölümü

Prof. Dr. Sıla ŞENLEN GÜVENÇ
Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya
Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı ABD.

Arş. Gör. Dr. Esra ÜNLÜ ÇİMEN
Çankırı Karatekin Üniversitesi,
İngiliz Dili ve Edebiyatı ABD.

Dr. Öğr. Üyesi Funda HAY KILIÇ
Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya
Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı ABD.

Arş. Gör. Dr. Nurten ÇELİK
İnönü Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı
Bölümü

Doç. Dr. Mustafa KIRCA

Çankaya Üniversitesi, İngilizce Mütercim
ve Tercümanlık Bölümü

**Arş. Gör. Candan KIZILGÖL
ÖZDEMİR**

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi,
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Özlem AYDIN ÖZTÜRK

Bülent Ecevit Üniversitesi, İnsan ve
Toplum Bilimleri Fakültesi, İngiliz Dili ve
Edebiyatı ABD.

Prof. Dr. Huriye REİS

Hacettepe Üniversitesi, İngiliz Dili ve
Edebiyatı Bölümü

Doç. Dr. Yiğit SÜMBÜL

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
İngiliz Dili ve Edebiyatı ABD.

Arş. Gör. Tuğba ŞİMŞEK

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İngiliz
Dili ve Edebiyatı Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Seçil VARAL

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü